40. výroční kongres Evropské protetické asociace (EPA) se letos konal

od 14.-17. 9. 2016 v Halle (Saale) v SRN

Německé hanzovní město Halle, sídlo starobylé univerzity Martina Luthera, rodiště Georga Friedricha Händela i dávné důležité místo obchodu a těžby soli, bylo pro letošní rok vybráno za hostitele významného setkání protetiků z celého světa. Tematicky navázalo na předcházející kongresy Evropské protetické asociace (EPA) konané v roce 2014 v Istanbulu a v roce 2015 v Praze.

Na programu letošního kongresu byla témata „Gerontologie v protetice“, „Výuka protetiky“ a „CAD/CAM technologie se zaměřením na výrobu celkových náhrad“. Kongres byl pořádán ve spolupráci s Německou společností pro protetickou stomatologii a biomateriály (DGPro). Prezidentem kongresu byl prof. Dr. Jürgen M. Setz. Sympozia se zúčastnilo asi 400 účastníků ze všech zemí včetně Japonska.

Kongres zahájil letošní prezident EPA J. Setz (SRN) a po jeho projevu následovala Oxford lecture **F. Müller (Švýcarsko)** o vývoji protetiky za posledních 30 let, aneb od protetiky ke gerontologii. Ve své přednášce zmínila, že ve Švýcarsku je v současné době 24-29 % populace starší 60 let, z nichž celkovou náhradu nosí asi 12 % pacientů, částečnou snímatelnou 35 %, mezery v chrupu má 11 % a úplně bezzubých je 12 % pacientů. Tato čísla spolu s celkovým zdravotním stavem jsou zásadní pro koncepci protetické péče o pacienty starší 60 let. Polymorbidita a s ní spojená hojná medikamentózní terapie má často vedlejší účinky. Např. xerostomií ve Švýcarsku trpí více jak 1/3 pacientů nad osmdesát let. Vysoké procento seniorů žije v pečovatelských domech a je závislé v různé míře na péči druhých osob. Je tedy nutné, aby jejich stomatologické ošetření bylo optimální z hlediska funkce a jednoduché pro účinnou hygienickou péči. S těmito požadavky jsou v souladu snímatelná řešení kotvená teleskopickými korunkami či attachmenty na přirozených zubech nebo implantátech. Zajímavou informací bylo zjištění souvislosti mezi výskytem pneumonie a ponecháním snímatelné náhrady přes noc v ústech.

Dalším přednášejícím byl **Y. Sato z Japonska**. Ve svém sdělení uvedl, že Japonsko má dokonce přes 30 % populace starší 65 let. Zdravotní pojištění zde pokrývá až 70 - 100 % stomatologických výkonů s výjimkou ortodontické léčby bez kostních defektů, implantátů (bez nutnosti augmentace), prevenci (bez léčby), snímatelné náhrady s kovovou konstrukcí, zhotovení celokeramických rekonstrukcí a prací z ušlechtilých slitin. V rámci pojištění je možné i provést tzv.“ Chewing function test“, kdy se měří po mastikaci množství glukózy uvolněné do sliny z nosiče velikosti malé mince. Velkou výhodou pro pacienty je obvyklá ordinační doba na klinikách do 22 h.

Program pokračoval několika sekcemi ústních prezentací, kde byla velmi zajímavou přednáška o opotřebení celoplášťových korunek u bruxistů v laterálním úseku chrupu (**J. Guth, SRN**). Porovnáním opotřebení CAD/CAM vyrobených korunek z dimetyl-metakrylátu a lithiumdisilikátové keramiky bylo zjištěno, že vertikální mezičelistní vztah se ročně u keramiky snižuje v průměru o 0,120 mm za rok a dimetylmetakrylát se opotřebovává asi o 0,384 mm za rok.

Další den zahájil **J. Rees (UK)** svou prezentací na téma opotřebení laterálních zubů a jeho řešení. Poukázal na to, že až 77 % pacientů nad 45 let vykazuje známky ztráty

tvrdých zubních tkání, z toho 2 % výrazné. Příčinou bývá ztráta opěrných zón, či konzumace nápojů způsobujících erozi. Léčba může být ortodontická, léčba protetická směřující k obnověvertikálního vztahu čelistí bývá často kombinována s chirurgickým prodloužením klinických korunek. Autor předvedl využití Dahlovy metody, kdy se frontální zuby opatří fixní nebo snímatelnou dlahou či palatinálními fazetami v nově upraveném a správném vertikálním mezičelistním vztahu, a laterální zuby se ponechají 3-6 měsíců eruptovat do správného postavení, případně se přímo dostaví. Ve zmiňované studii se u 61 % sledovaných dosáhlo plně očekávaného výsledeku, zatímco u 39 % byl výsledek pouze dílčí. Přínosem této metody je nejen finanční úspora za protetické ošetření laterálních zubů korunkami ale i šetření zdravých zubních tkání. Nedílnou součástí ukončené léčby je ochranná dlaha.

Odpoledne následovaly ústní prezentace, kde Českou republiku zastupovala dvě sdělení. Přednáška autorů **Hubálková H., Charvát J., Bartoňová M., Vavřičková L.:** "Functionally compromised lateral areas and flexible prosthetic treatment", která se týkala možností komplexní protetické rehabilitace s funkčně poškozenými laterálními úseky chrupu zvláště u starších pacientů. Byl kladen důraz na sestavení terapeutického plánu s ohledem na ochranu frontálního úseku chrupu před přetěžováním, stabilitu výšky skusu, prevenci problémů TMK – vše s respektováním duševní a tělesné kondice seniorů. Konvenční protetika spolu s implantáty poskytuje možnosti flexibilního ošetření bez nutnosti zásadní změny existujícího řešení v průběhu života. Této koncepci nejlépe vyhovují teleskopické systémy.

Další přednáškou byla práce autorů **Vavřičková L., Kapitán M., Hašková E., Hubálková H.:** "Developments in prosthodontic teaching at Faculty of Medicine in Hradec Králové", která představila výuku protetiky na LF UK v Hradci Králové a její hodnocení formou dotazníku. Vyučující i studenti hodnotili počet hodin přednášek, klinických stáží, počet studentů na jednoho učitele, obavy ze sestavování léčebných plánů a přání studentů ošetřovat téhož pacienta v průběhu stáží na jednotlivých odděleních. Studenti označili za výhody kurikula odlišné oblasti než vyučující.

V oblasti výuky protetických předmětů je kladen důraz na "chair-side" aplikované CAD/CAM technologie. Na mnoha univerzitách jsou již výukové laboratoře vybavené nejen fantomy, ale i mnoha frézami systému Cerec, které pomáhají studentům zvládnoutpráci s intraorální kamerou. Dále se preferuje práce ne na fantomových zubech, nýbrž na zubech lidských zasazených do speciálních modelů. Výhodou může být také skenování studentských preparací a jejich porovnání s vzorovou preparací. Otázkou je, jak si pak student poradí s preparací v praxi, když nebude mít softwarovou kontrolu.

Z posledního dne byl nejzajímavější blok přednášek věnovaný CAD/CAM výrobě celkových zubních náhrad. Byly porovnávány různé systémy mezi sebou z různých hledisek. Výhodou oproti klasickému způsobu výroby je nižší počet návštěv (u některých systémů pouze 2). Nevýhodou je nemožnost individuálních úprav postavení zubů, a tím i problematičtější estetika i artikulace.

Na kongres bylo celkem přihlášeno 75 přednášek a 157 posterů. Před zahájením kongresu měli účastníci možnost navštívit workshopy, které se věnovaly aktuálním tématům oboru – digitalizaci protetiky, použití intraorálních kamer i novým trendům v implantologii.

Konference přispěla porovnání možností výuky protetických předmětů ve světě a představila řadu nových technologií. Součástí závěrečného ceremoniálu bylo i představení nových nositelů prestižních diplomů „European Prosthodontic Association Recognised Specialist in Prosthodontics“.

Příští 41. kongres EPA se bude konat 28. - 30. září 2017 v Bukurešti. Jeho nosným tématem bude „Prosthodontics between Paradigm and Reality“.

Za ČSPS

MUDr. Lenka Vavřičková, Ph.D.

Stomatologická klinika LF UK v Hradci Králové